

Kærlige kommentarer. Udfordringer i festugen

Hvilke kommunikationsmæssige udfordringer rummer festugen?

Festugens potentialer er at skabe et lokalt fællesskab, og den lokale identitet er væsentlig – ja nok det vigtigste – ved festugen. Men for de egnsteatre og kommuner, der står over for at gøre festugeideen til deres egen, er der også en række praktiske forhold, som det er vigtigt at have øje for.

Jeg præsenterer her nogle af de mere planlægningsmæssige overvejelser, festugen set fra mit perspektiv har givet anledning til, og kombinerer dem med kommentarer fra det afsluttende, interne evalueringsmøde mellem Odin Teatret og deres samarbejdspartnere. I oversigtsform handler det om:

Kunstnerisk profil: Odin Teatret har gennem mange år udviklet en stil, der er velegnet til udendørsarrangementer og til at indgå i samspil med andre kulturelle udtryksformer. Det samme gælder mange af deres samarbejdspartnere. Her bliver det en udfordring for de nye festugearrangører at finde deres kunstneriske festugeprofil.

Deltagere: Det gælder både om at skabe arrangementer, der tiltrækker mange tilskuere og at arbejde med forskellige deltagelsesmuligheder: Offentlige, synlige arrangementer trækker mange tilfældigt forbigående. De decentrale aktiviteter har mange lokale deltagere, og de delvis lukkede arrangementer trækker en hel gruppe mennesker, der primært er der pga. sammenhængen (som at det foregår på børnenes skole). Kombinationen skaber forskellige typer af møder mellem forskellige deltagere.

Kommunikation: Var måske festugens svageste punkt, både når det gjaldt om at skabe national opmærksomhed, og når det gjaldt kommunikationen omkring de enkelte arrangementer på hjemmeside og i programmer. Det skal være nemt at skabe overblik over, hvor og hvornår festugens mange arrangementer finder sted.

Planlægning: Der ligger et kæmpe planlægningsarbejde bag. Start i god tid.

Det kunstneriske: I forhold til så mange andre festuger, hvor programmet er præget af meget forskellige arrangementstyper, så er det særlige ved Holstebro Festuge, at der midt i den udtryksmæssige mangfoldighed også findes en klar kunstnerisk profil, hvor Odin Teatrets metoder i forhold til byttehandler og kulturelle udvekslinger præger mange af arrangementerne. Her bliver det tydeligt, at det er et egnsteater, og dermed en kunstproducerende organisation, der står bag festugen. Festugens kunstneriske udtryk har naturligvis udviklet sig gennem årene, og det bliver derfor afgørende for de nye festugearrangører, at de finder et afsæt i deres nuværende kunstneriske arbejde i forhold til at iscenesætte og intervenere i byens liv. Her vil der typisk allerede ligge erfaringer hos mange af egnsteatrene, hvilket er afgørende i forhold til at sætte sit eget præg på festugeideen.

Det er markant, at så mange af festugens aktiviteter afvikles i det offentlige rum, og selvom Odin Teatrets egne spillere er suppleret med andre kunstnere, så er det stadig sådan, at Odin Teatret gennem mange år har udviklet en spillestil og nogle

karakterer, som egner sig godt til at spille udendørs. I sammenhæng hermed er det værd at bemærke, at mange af de medvirkende kunstnere arbejder med musikalske udtryk, som gør det relativt nemt at lave korte optrin i gadebilledet, men som også er forudsætningen for, at arrangementer som kabareten, *Eros Er Os*, med dens improvisatoriske elementer fungerer.

For overhovedet at være i stand til at skabe et så massivt bombardement af arrangementer, er det nødvendigt at benytte sig af kunstneriske genbrug og gentagelser. Allerede i løbet af en enkelt festugedag er der indslag, der går igen. Det er klart en del af festugens princip, at tingene vises flere gange, enten fordi stedet er et andet, eller fordi elementer fra de forskellige optrin indgår i sin helhed i forestillingerne. For eksempel hørte jeg onsdag både vokalselskabet Glas optræde som gæster i forestillingen, *Vort livs kærlighedshistorie*, og i koncertform i Vinderup Kirke. Derudover så jeg Clairobaspers lille forestilling, *Dance of Love*, både i Ulfborg og til kabareten, *Eros Er Os*.

Ingen af gentagelserne kunne læses af programmet, hvorfor jeg ikke var forberedt på at se 'det samme'. Nu kan man sagtens argumentere for, at en ny kontekst også giver et nyt betydningslag, og det var bestemt ikke fordi, jeg kedede mig, men man skal da klart overveje, hvilken kunstnerisk strategi, der skal bruges i forhold til ikke at give publikum en oplevelse af at se det samme igen og igen. I den forbindelse er det jo værd at bemærke, at Odin Teatrets egne figurer som Mr. Peanut har været brugt i festugesammenhæng i mange år og i meget forskellige sammenhænge. En anden type 'genbrug' er genbrug af spillere: I løbet af sådan en festugedag møder man de samme spillere imponerende mange gange – og gerne i forskellige sammenhænge. Det siger noget om, i hvor høj grad de er på og om, hvilket logistisk arbejde, der ligger bag.

Deltagelsesmuligheder: Som deltager i mange af festugens arrangementer slog det mig, hvor mange der kommer til de forskellige arrangementer. Til en gadeforestilling betyder en flok børnehavebørn naturligvis meget, men derudover var der i alle tilfælde en del andre tilskuere, og undervejs i forestillingerne voksede antallet. De offentlige udendørs arrangementer havde altså en tilskuergruppe, der bestod af såvel folk, der har planlagt at dukke op, som spontane tilskuere, der lige kom forbi. Den sidste gruppe udgør gadeteatrets store styrke, men også udfordring: I hvor høj grad skal forestillingen være et samlet forløb, og i hvor høj grad skal det være interessant at se på i ti minutter? Det er et kunstnerisk valg, og indslagene i festugen spænder over begge dele.

En del af festugens aktiviteter er ganske vist programsatte, men så relativt upræcist, at den eneste måde at opleve dem på er ved at være til stede eksempelvis i gågaderne. Denne form for mere spontane arrangementer giver en god fornemmelse af festugens allestedsnærvær, og når et publikum, som ellers ikke aktivt opsøger festugen.

Den helt store kunstneriske og planlægningsmæssige opgave var totalforestillingen, *Den usynlige by*, der blev spillet torsdag, fredag og lørdag aften på Odin Teatret. Egentligt var forestillingen planlagt til at finde sted på Musikteatret i Holstebro, men måtte ret sent flyttes til Odin Teatret og Beredskabsstationen ved siden af. Det gav på den ene side en unik mulighed for at få rigtig mange mennesker til at besøge teatret

- for mange for første gang. En medvirkende årsag er givet, at forestillingen på aktørsiden involverer rigtigt mange mennesker fra forskellige sammenhænge. Det store antal tilskuere gav dog på den anden side nogle kapacitetsmæssige problemer, især lørdag, hvor der var så mange tilskuere, at det reelt gik ud over oplevelsen af forestillingen.

Ud over antal deltagere, så er spørgsmålet om, hvem der deltager naturligvis også interessant. Og her må man sige, at involveringen af meget forskellige lokale aktører medvirker til at tiltrække et sammensat publikum. Det var en overraskelse for mig at sidde på samme høballe som en flok entusiastiske teenagere til *Vort livs kærlighedshistorie* onsdag eftermiddag på Kirkepladsen, hvor ældre fra byens lokalcenter indgik i en rørende dans med Marit Benthe Norheims smukke engleskulpturer. Flokken af unge havde tydeligvis set forestillingen før og sad og ventede på scenen, hvor de elskende sammen hopper ud fra kirketårnet.

En del af festugens program foregik i de mindre byer i kommunen. Denne decentralisering af festugen var en helt bevidst strategi, der har klare lokalpolitiske fordele. Samtidig gav det mulighed for at tiltrække et andet publikum end det, der kom til aktiviteterne inde i Holstebro. Arrangementerne i såvel Vinderup som Ulfborg fik en anden kulturel og social betydning, idet de fleste af tilskuerne kendte hinanden.

Mens de store arrangementer i centrum af Holstebro formåede at tiltrække mange mennesker, er det værd at hæfte sig ved, at andre typer arrangementer appellerede til andre publikumsgrupper. I Ulfborg, hvor *Troldens kærlighed* på sin vis fungerede som et lukket arrangement, dukkede der givet forældre op, som primært kom for at se deres egne børn optræde, men som så også fik set Borbjergbørnenes forestilling samt *Dance of love*. En enkelt ting undrede mig dog i den sammenhæng: *Dance of love* indgik i byttehandlen, men de optrædende blev ikke til at se riddershowet. Det er helt forståeligt, festugens meget tæt pakkede program taget i betragtning, men det svækker byttehandelsprincippet, at den professionelle part kun er optrædende.

Det sted, jeg oplevede flest problemer med tilslutningen, var i Vinderup, hvor de to første indslag var planlagt til at foregå udendørs. Da det ikke stod i programmet, at *Valse* ville blive spillet indendørs, kan det have afholdt nogen fra at komme. Fornemmelsen af, at der ikke var mange fremmødte til *Valse*, var i øvrigt også skabt af, at der var sat rigtigt mange stole frem, hvilket kan undre, efter at forestillingen aftenen før, ud fra hvad jeg hørte, kun havde haft tolv tilskuere. Flere af de fremmødte talte i øvrigt om, at de ikke var klar over, at forestillingen aftenen før havde været i Vinderup. Her har der altså været noget kommunikation, der haltede.

Kommunikation: Der er to elementer omkring kommunikationen, det er værd at fæste sig ved: Det ene er mediedækningen regionalt og nationalt, og det andet vedrører programmet og omtalen af de konkrete arrangementer.

Det helt store samtaleemne under slutevalueringen var den manglende opmærksomhed fra medierne uden for Holstebro. Mens *Holstebro Dagblad* dækkede festugen i vidt omfang, var det vanskeligt at tiltrække andre mediers opmærksomhed - og der er måske heller ikke blevet gjort nok for det. Frustrationen over den manglende presse blandt de frivillige handler for mig at se også om en

anerkendelse: Om at festugen set indefra er en enormt stor begivenhed, der ikke ydes retfærdighed, når den sorteres fra i nyhedsformidlingen regionalt og nationalt. Den sædvanlige udfordring handler om, at Holstebro er langt fra København, men derudover slår det mig, at jeg også først blev helt klar over, hvor stor en begivenhed, festugen var, da jeg stod midt i den. Den selvfølgelighed, hvormed man indefra opfatter dette som en vigtig begivenhed, skal simpelthen kommunikeres ud – også af hensyn til borgerne i byen: Den stolthed, festugen skaber, bliver større af en national synlighed.

Et delaspekt i forhold til mediedækningen er, at de aktiviteter, der var igangsat af andre end Odin Teatret, ikke fik særlig meget omtale. Fornemmelsen af, at den type aktiviteter druknede i forhold til de store og måske mere spektakulære arrangementer igangsat af Odin Teatret selv, var frustrerende for de involverede. Det handler dels om avisens redaktionelle udvælgelse, men det handler måske også om en forventningsafstemning i forhold til kommunikationsindsatsen: Hvordan prioriterer mellem de mange historier? Hvor skal vægten lægges? Og er det op til de involverede selv at arbejde for synlighed?

Udover at skabe synlighed for dem, der gerne skal høre om, hvad festugen er, handler kommunikation også om gennem programmer, skiltning, hjemmeside m.m. at give mulighed for at deltage. Min deltagelse som evaluator satte festugens informationsmateriale på en prøve: Jeg er ikke (særligt) kendt i Holstebro, og jeg skulle rundt til meget forskellige arrangementer. Helt banalt, så manglede jeg i den forbindelse et kort, som gav mig en ide om, hvor de forskellige aktiviteter var placeret. Det var ikke nok at vide, at *Kærlige Scener* med Teatro Tascabile di Bergamo foregik i Bazaren – jeg skulle også finde den. Også mange af deltagerne i selvevalueringen gav udtryk for, at i forhold til programlægning og information om de forskellige arrangementer var der plads til forbedringer.

En konkret ide i forhold til at gøre informationer lettere tilgængelige er at oprette et centralt infosted for festugen. Jeg tilbragte hele onsdagen med at deltage i forskellige festugearrangementer, og i løbet af dagen kom jeg til at bruge biblioteket som base: Her fandt jeg et kort, spurgte om vej og slappede af mellem arrangementerne. Da biblioteket i forvejen husede en del forskellige festugeaktiviteter og ligger helt centralt, ville det være oplagt at lade den slags informationer – samt dagens opdaterede program – være tilgængelige her, hvor man også lige kan slappe lidt af mellem de mange arrangementer.

Planlægning: Et blik på programmet er nok til at konstatere, at festugen er et stort arrangement, og der er da også rigtigt mange aktører involveret i afviklingen. Uanset hvor jeg dukkede op, så er der folk fra Odin Teatret til stede: Skuespillere, administrator m.fl. knoklede både som oversættere, lyrikoplæsere, afviklere og optrædende. Der er ingen tvivl om, at festugens høje aktivitetsniveau krævede en lang række menneskers indsats i mange timer. Og det er endda kun under selve festugen.

Det kræver en koordination og et overblik, der sikrer, at alle kan nå rundt til de forskellige arrangementer, de medvirker i, på og bag scenen. I visse tilfælde kræver det også, at publikum kan nå rundt til de forskellige arrangementer. Inde i Holstebro er det en gavebod, og man må som deltager vælge ud og vælge fra. Men i de små

byer var der i højere grad tænkt i et samlet program med flere arrangementer. Det gjaldt i Vinderup, hvor *Festugen på kærlighedsvisit i Vinderup* rummede såvel teaterforestilling som optræden fra den lokale musikskole, lyrikoplæsning og koncert. Det giver god mening at præsentere et samlet helaftensprogram med mulighed for at skabe større synlighed og for, at nogle af dem, der ellers kun ville komme til ét af arrangementerne, tager det hele med. Organisatorisk er det imidlertid en udfordring: Det kræver en ret stram tidsplan, især når der også er mulighed for at komme til et enkelt arrangement. Koordineringsopgaven blev ikke mindre af, at hele arrangementet ikke blev holdt det samme sted.

En del af planlægningen er at overveje, hvad der skal ske i tilfælde af dårligt vejr. I nogle tilfælde kan forestillingen godt gennemføres alligevel, i andre tilfælde skal den rykkes indendørs, hvilket kræver, at der på forhånd er lavet aftaler omkring et velegnet sted. Det kan lige pludseligt kræve yderligere ressourcer fra det sted, der huser arrangementet, som det var tilfældet med kirken i Holstebro. Her blev menighedshuset brugt flittigt blandt andet i forbindelse med *Vort livs kærlighedshistorie*, hvori der indgik mange frivillige. Netop de mange frivillige aktører er kendetegnende for Odin Teatrets måde at lave festuger på. Mødet mellem de professionelle kunstnere og de forskellige borgere, der er engageret i alt fra skakklubber til skolefritidsordninger, præger festugen. Det skaber nogle særlige kunstneriske muligheder, men kræver også en stor koordinerende indsats fra egnsteatret.